

Memo.

AAN : Gemeente Neder-Betuwe
VAN : Zonnepark Hemmen II
DATUM : 25 juli 2019
ONDERWERP : Omgevingsproces en participatie

Inleiding

Een zonnepark realiseren zonder draagvlak is een utopie. Daarom heeft Zonnepark Hemmen B.V. een zorgvuldig proces uitgestippeld, en reeds gedeeltelijk uitgevoerd, om iedereen op de hoogte te brengen van het voornemen om Zonnepark Hemmen te realiseren en zelf te kunnen participeren, zowel in het proces als financieel.

Procesparticipatie

Sinds het eerste voornemen om het zonnepark te realiseren, zijn deze ideeën met de bewoners van Landgoed Hemmen gedeeld. Als 100% lokaal eigenaar van het zonnepark is Stichting Lijndensche Fonds er alles aan gelegen om ervoor te zorgen dat iedereen tevreden is met het eindresultaat. In de zomer van 2018 zijn alle direct omwonenden op basis van een keukentafelgesprek geïnformeerd. Hierbij is ook de potentiële uitbreiding besproken in westelijke richting op grondgebied van Neder Betuwe . Aansluitend is een inloopmiddag + -avond georganiseerd in Het Pakhuis – Boelenhamsestraat 7 te Hemmen – waarbij alle aanwezigen zijn geïnformeerd. De opkomst betrof 80 mensen grotendeels afkomstig uit de gemeente Neder-Betuwe maar ook uit Overbetuwe, zowel uit Hemmen als andere omliggende dorpen.

Tijdens de ter inzage legging van het zonnepark op Overbetuws grondgebied hebben diverse (politieke) partijen en (natuur) bewegingen bedenkingen geuit over de nut en noodzaak, als ook de vormgeving van dit plan. Met deze partijen is gesproken, uitleg gegeven en keer op keer is positief gereageerd. Uiteindelijk is tegen het plan geen enkele officiële zienswijze ingediend. Daarbij dient aangetekend te worden dat, naar aanleiding van het goedgekeurde principeverzoek, met de gemeente Neder-Betuwe is afgesproken dat een westelijke uitbreiding zorgvuldig zal worden ingepast en ook nadere aandacht zal worden besteed aan de landschappelijke inpassing van de westelijke grens van de thans vergunde oppervlakte als het plan onverhoopt niet uitgebreid zal worden.

Grootste zorgpunten;

- Landbouwgrond wordt energieopweklocatie -> een vaker gehoord zorgpunt, betreft het veranderende gebruik van deze locatie. Op deze locatie is gebleken dat de betreffende percelen minder geschikt zijn voor de landbouw; feitelijk kan alleen gras worden geteeld. De bodemgesteldheid is te slecht voor ander soortige teelten – zoals bijvoorbeeld laanbomenteelt, fruitteelt of akkerbouwgewassen/granen.

Ook is duidelijk aangegeven dat een kruidig grasmengsel zal worden gebruikt om de ecologie verder te versterken.

- Bodem verschraalt -> Een deel van het perceel wordt afgedekt als gevolg van de oost-west opstelling. Tussen de rijen is nog altijd een rij-afstand van 80cm, waarop anders dan voorheen geen chemicaliën meer zullen worden gebruikt en desgewenst met een bloemrijkmengsel kan worden ingezaaid. Tussen de zonnepanelen op de tafels is ook een kleine kier (<1cm) waar neerslag en zonlicht doorheen kan. Van volledige afdekking is geen sprake. Gesteld kan worden dat de bodemgesteldheid veranderd, hoe en wat is echter onbekend. Dit is onlangs ook geconstateerd door de Wageningse Universiteit in de rapportage; "Zonneparken Natuur en Landbouw" d.d. april 2019 – nummer 2945.
- Uitzichten vanaf snelweg, vanuit de trein of naastgelegen wegen veranderen. Daarbij is aangegeven dat de hoogte van het bouwwerk bewust zo laag is gehouden (1,50 meter boven maaiveld) dat het mogelijk blijft om over het zonnepark heen te kijken. Bij een zuid-opstelling worden de tafels met panelen doorgaans hoger opgesteld (c.a. 2,50 a 3 meter hoog) met als gevolg dat het zicht volledig zou worden ontnomen. Deze oost-westopstelling maakt het mogelijk om ook binnen de (financiële én ruimtelijke) kaders een haalbaar project te realiseren. Daarnaast is het een feit dat we op een andere manier onze energie moeten gaan opwekken. Dat gaan we op diverse plekken zien. Deze locatie – tussen snelweg, Betuwelijn en spoorlijn Tiel – Arnhem, voor een deel gelegen onder bestaande hoogspanningsverbindingen op korte afstand van elektriciteitsverdeelstations lijkt hiervoor zeer geschikt. Het aantal recreanten en bezoekers is minimaal.

Uit de rondgang en de inloopavond is veel begrip getoond voor dit project en de beoogde locatie. Over het algemeen staan omwonenden en belanghebbenden neutraal tot positief tegenover dit project. Daarbij dient aangetekend te worden dat de direct omwonenden in de Kerkstraat hebben aangegeven te appreciëren als een eventuele uitbreiding niet tot aan de Kerkstraat (zoals tijdens de inloopavond aangegeven) zal geschieden maar een zekere afstand tussen zonnepark en Kerkstraat in acht wordt genomen. Zonnepark Hemmen heeft een zorgvuldig participatieproces doorlopen.

Financiële participatie

Zonnepark Hemmen wil iedereen in de gelegenheid stellen om financieel deel te nemen aan de realisatie van dit zonnepark danwel mee te profiteren van deze ontwikkeling. Dit gaan we doen door middel van;

1. Zonnepark Hemmen BV is voornemen om een coöperatie op te richten. Alle bewoners van Landgoed Hemmen en inwoners van gemeenten Overbetuwe en Neder Betuwe kunnen lid worden en zo – als lid – mee-investeren in Zonnepark Hemmen.
2. Voor of tijdens de bouw zal Zonnepark Hemmen BV ook de bredere gemeenschap, de inwoners van Neder-Betuwe en breder, de mogelijkheid bieden om 50% van het vereiste eigen vermogen te investeren op basis van Crowdfunding. De inbreng levert een aantrekkelijk rendementen op voor de deelnemers, waardoor ze direct financieel kunnen profiteren van het zonnepark.
De volledige details van een dergelijk fonds worden verstrekt tijdens het ontwikkelproces, maar zal grotendeels als volgt werken:
 - Het 50% -aanbod wordt gedaan zodra alle vergunningen, netwerkverbindingen, SDE+ en (bouw)contracten zijn vastgelegd - op dit moment is het project niet langer risicodragend, en Zonnepark Hemmen BV beschouwt dit daarom als het beste moment om te laten participeren.
 - Voorafgaand aan de bouw wordt een informatie memorandum uitgegeven, waarin de details van het zonnepark, de investeringsmogelijkheden en tijdlijnen worden geschetst.
 - Er zal een speciaal online platform worden gelanceerd dat een eenvoudige en transparante manier informatie biedt om investeringsverzoeken in te dienen.
 - Iedereen kan dan direct investeren in de bouw van het project, gericht op rendementspercentages van 4 oplopend tot misschien wel 6 procent.
 - Zonnepark Hemmen BV streeft ernaar dat de participatiemogelijkheid voor de meest directe omwonenden de grootste voordelen biedt. Dit kan worden bereikt door prioriteit te geven aan degenen die zich het dichtst bij de projectlocatie wonen, of door een hoger rendement voor de meest dichtstbijzijnde investeerders.

3. Bijdrage gebiedsfonds gemeente Neder-Betuwe

Naast dat de mogelijkheid wordt gegeven om te investeren in het project, is Zonnepark Hemmen ook toegewijd om iets terug te doen voor de inwoners van Neder-Betuwe door middel van een éénmalige financiële bijdrage van € 10.000 aan het gebiedsfonds van de gemeente Neder-Betuwe. In plaats van een bijdrage aan het gebiedsfonds is Zonnepark Hemmen ook bereid een dubbel zo groot bedrag beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de Wustegraaf. De Wustegraaf is gelegen op korte afstand van het zonnepark en vormt over een groot deel de gemeentegrens tussen Overbetuwe en Neder Betuwe. Met de herinrichting is het niet alleen mogelijk de landschappelijke aantasting als gevolg van het zonnepark te compenseren in de directe omgeving van het zonnepark, maar kan ook een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het tegengaan van verdroging. Daarmee kunnen bewoners die de grootste overlast (kunnen) ervaren, ook het meest profiteren van de landschappelijke verfraaiing en de uitbreiding van de wandelmogelijkheden in hun eigen omgeving.

4. Landschappelijke inpassing

Landschappelijke inpassing is een integraal onderdeel van het ontwerp van Zonnepark Hemmen BV. Vanwege het lage profiel hebben zonneparken een lage impact op het omringende landschap, en Zonnepark Hemmen BV doet er alles aan om deze impact te verminderen door zorgvuldige landschappelijke inpassing. We proberen ook het landschap te verbeteren door het verhogen van de biodiversiteit op basis van kruidige bloemenmengsels, bredere sloten met rietkragen en waar mogelijk af te zien van het plaatsen van hekwerken rondom het park. De wandeltocht vanaf het station Hemmen Dodewaard zal voortaan starten in een meer natuurlijke omgeving.

5. Biodiversiteit

De projectlocatie zal niet langer monocultuur (grasland) bedrijven met bijbehorende bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Juist door de realisatie van het zonnepark zullen nieuwe kansen worden geboden voor planten, vogels, vissen en amfibieën. Anders dan voorheen zal immers geen periodieke graslandvernieuwing meer plaatsvinden veelal voorafgegaan door het volvelds doodspuiten met glyfosaat van alle gewassen. De verwachting is gerechtvaardigd dat het aantal grondbewerkingen per saldo aanzienlijk zal afnemen en de soortenrijkdom per saldo zal toenemen.

6. Onderwijs

Onderwijs is een cruciaal onderdeel van de energietransitie en Zonnepark Hemmen BV streeft ernaar met dit zonnepark meer mensen kunnen leren over de voordelen van duurzame energie en de kansen die dit biedt. Dit zijn rondleidingen voor bijvoorbeeld omwonenden, belangenorganisaties en schoolkinderen. Bij de opening van het park zullen omwonenden, ambtenaren en scholen de uitnodiging krijgen voor een rondleiding. Hier zullen de uitdagingen van de energietransitie worden belicht om zodoende jongeren te enthousiasmeren voor de energietransitie.

7. Werkgelegenheid

Tijdens de bouw van het park en tijdens de daaropvolgende exploitatie van het park, zullen zoveel mogelijk lokale bedrijven en waar mogelijk ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden betrokken door hen te vragen diensten en producten te leveren aan het park, via SROI (social return on investment). Dit kan worden gedaan via lokale sociale dienstverlening. Dit kan omvatten de aanleg van het park, omheining, grondwerk, beveiliging, huisvesting en catering voor werknemers tijdens de bouw en beheer van het park.